

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/30/2016
Identifikačné číslo spisu:	6913205514
Dátum vydania rozhodnutia:	25.04.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:6913205514.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a členov senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a JUDr. Mariána Sluka, PhD., v spore žalobkyne Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom v Piešťanoch, Teplická 7434/147, IČO: 36 234 176, zastúpenej advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária ERASMUS LEGAL, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Justičná 9, IČO: 36 789 615, proti žalovanému V. R., bývajúcemu vo U., o zaplatenie 594,08 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp.zn. 8 C 263/2013, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 2. decembra 2014 sp.zn. 13 Co 244/2014, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie o d m i e t a.
- II. Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Rimavská Sobota (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 26. júna 2013, č.k. 8 C 263/2013-32 žalobu žalobkyne zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Dospel k záveru, že strany uzatvorili 2. októbra 2007 zmluvu o úvere individuálne špecifikovanú, čo sa týka poskytnutej výšky úveru, súčasťou ktorej bolo aj dojednanie o uzatvorení zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru. Úverová zmluva uzavretá medzi stranami má charakter spotrebiteľskej zmluvy. Okresný súd vec právne posúdil podľa § 40 ods. 1, § 52 ods. 1 § 53 ods. 1, 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, Smernice Rady 93/13 EHS, zákona č. 25/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Uviedol, že už táto zmluva samotná javí známky neplatnosti zmluvy v časti úrokov a poplatkov, a to z dôvodu, že žalovaný bol nesprávne informovaný o RPMN. Súd vyslovil, že existuje pochybnosť, či sa vôbec žalovaný mal možnosť oboznámiť so všetkými podmienkami, ktoré podpísal, nakoľko sú písané drobným, nečitateľným písmom, obsahujú právnu terminológiu, ktorá je nezrozumiteľná pre osoby, ktoré nemajú právne vzdelanie. Taktiež uvedená zmluva je zmluvou predtlačенou, vopred pripravenou, ktorá nie je výsledkom dohody strán, ktorú žalovaný nemal možnosť ovplyvniť. Dospel k záveru, že z priloženej zmluvy o úvere (a úverových podmienok) nie je možné zistiť všetky jej zákonom stanovené náležitosti, zistiteľná je iba výška poskytnutého úverového rámca 663,88 €, bez možnosti zistenia ďalších podmienok (stanovených v § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o

spotrebiteľských úveroch v znení platnom v čase uzavretia zmluvy), platiacich pre platne uzavretú úverovú zmluvu, keď nedostatok písomnej formy zmluvy o spotrebiteľskom úvere spôsobuje jej neplatnosť. Zároveň dospel k záveru, že podpísaním úverovej zmluvy, ktorej súčasťou je aj dojednanie o uzatvorení zmluvy o revolvingovom úvere (predtlačené pre všetkých spotrebiteľov bez možnosti ovplyvniť jeho obsah) nedošlo aj k uzatvoreniu zmluvy o spotrebiteľskom revolvingovom úvere. Súhlas s revolvingovým úverom ako jednostranným úkonom nie je zmluvou, a ako taký neobsahuje dohodu strán, ani o výške úroku z úveru, o výške úroku z omeškania, a ani o zmluvnej pokute. Keďže nebola dodržaná predpísaná písomná forma zmluvy, v ktorej by bol tento vzťah individualizovaný so všetkými náležitosťami (§ 4 ods. 1 a 2 zákona o spotrebiteľských úveroch), zmluva je neplatná. Uviedol, že žalobkyňa by mala nárok na vrátenie finančných prostriedkov iba z titulu bezdôvodného obohatenia. Žalovaný opakovanými platbami a výbermi vyčerpal z účtu sumu 429,24 €, pričom vkladmi žalobkyni vrátil sumu 642 €. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie žalobkyňa.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 2. decembra 2014 sp.zn. 13 Co 244/2014 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.) stotožňujúc sa so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. K odvolacím námietkam žalobkyne uviedol, že okresný súd nepochybne poukázal aj na neplatnosť zmluvy o úvere. Okresný súd sa zaoberal aj zmluvou o úvere, na vec aplikoval ustanovenie § 52 ods. 1, § 53 ods. 1 a 4 OZ, smernicu Rady 93/13 EHS a zákon č. 258/2001 Z.z, keď zmluvu uzatvorenú medzi stranami vyhodnotil ako zmluvu spotrebiteľskú, ktorá neobsahuje všetky zákonom požadované podstatné náležitosti. Súd prvej inštancie tiež správne poukázal aj na veľkosť písma jednotlivých ustanovení, keď neuvedenie podstatných náležitostí, taktiež veľkosť písma a zrozumiteľnosť jazyka sú tou skutočnosťou, ktorá odôvodňuje poskytnutie zvýšenej ochrany spotrebiteľovi ako slabšej zmluvnej strany.

3. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadla dovolaním žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“). Dôvodnosť dovolania vyvodzovala z ustanovení § 241 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p, § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. Namietala, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože rozsudok odvolacieho súdu nie je riadne odôvodnený a je nepreskúmateľný. Odvolací súd sa nevysporiadal so zásadnou argumentáciou odvolateľky. Zároveň namietala, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), ako aj že konanie je postihnuté inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Navrhovala, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaný sa k dovolaniu žalobkyne písomne nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)] po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP). Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t.j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní predtým nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované), a procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

7. Dovolanie žalobkyne smeruje proti rozsudku, ktorý nemá znaky rozsudkov, proti ktorým bolo dovolanie v zmysle § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. prípustné. Predovšetkým (ale) ide o neprípustné dovolanie v zmysle § 238 ods. 5 O.s.p., nakoľko peňažné plnenie, o ktorom bolo v danej veci rozhodnuté nepresahuje trojnásobok minimálnej mzdy 594,08 € < 1013,10 €, keď minimálna mzda ku dňu podania žaloby (23. apríla 2013) predstavovala sumu 337,70 € (na príslušenstvo pohľadávky sa neprihliada); v

deň podania žaloby určovalo výšku minimálnej mzdy ustanovenie § 1 písm. a/ nariadenia vlády č. 326/2012 Z.z., ktorým sa ustanovuje výška minimálnej mzdy.

8. Predmetné dovolanie by bolo prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Dovolateľka procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/, až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd; nepreukázané boli tiež vady konania namietané dovolateľkou (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

9. Dovolateľka namietala odňatie možnosti jej pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu je neodôvodnené a nepreskúmateľné, pričom odvolací súd sa nevysporiadal so zásadnou argumentáciou žalobkyne v podanom odvolaní.

10. Podľa stanoviska, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu 3. decembra 2015 a je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.

11. V zmysle citovaného stanoviska bola vada nepreskúmateľnosti rozhodnutia namietaná dovolateľkou považovaná za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá však v súlade s doterajšou konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu prípustnosť dovolania nezakladala (pozri napr. sp.zn. 3 MCdo 16/2008 a 6 Cdo 84/2010, 5 MCdo 10/2010, 3 Cdo 166/2012, 4 Cdo 107/2011).

12. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch mohla nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., a to napríklad, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahovalo vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie malo také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížila k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009). Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci bol dôvod pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie.

13. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladala. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

14. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

15. Dovolateľka namietala, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne

rozhodnutie vo veci. Tzv. iná vada konania v súlade s doterajšou konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu nezakladala procesnú prípustnosť podaného dovolania (viď R 37/1993 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011). Dovolací súd mohol pristúpiť k preskúmaniu tohto dovolacieho dôvodu len v procesne prípustnom dovolaní, čo však nie je prípad prejednávanej veci.

16. Dovolateľka v dovolaní zároveň namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu je po právnej stránke nesprávne. Nesprávne právne posúdenie veci súdom však prípustnosť dovolania nezakladalo (viď R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014), preto sa týmito námietkami dovolací súd nemohol zaoberať.

17. V danom prípade prípustnosť dovolania žalobkyne nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p., preto najvyšší súd dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné.

18. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.